

L'Aiguat de Sant Lluç

Admetem col·laboració de tot-hom però no volem anuncis ni esqueles mortuòries

Periòdic quinzenal satíric, polític, humorístic, de la Conca de Barbarà

Redacció: Carretera, 49 - Vilavert

Els originals no's torneig. Si no agraden se vendran a pes de paper al preu del dia

Director Propietari: Ignasi de Llorens Mauri

Any I

Núm. 3

Vilavert 3 Octubre 1931

Número solt 0'15 ptes.

Any 4'00 "

Si vols ésser independent
procura que ningú fora de
la família et tracti de tu.

IGNASI de LLORENS

Al President de la Generalitat de Catalunya En Francesc Macià

Un deure de gratitud ens obliga a parlar d'En Francesc Macià, l'home de cor i l'home d'acció i el geni polític que en la reconquesta de les nostres llibertats trobem a l'home símbol que no tan sols de l'entusiasme dels seus, sinó que també el respecte dels no seus.

De Macià ningú no dubta que sigui un home de cor i d'acció. La seva vida de sacrifici en pro d'un ideal, els seus viatges a Amèrica i arreu del món, les seves gestes són més que suficients, perquè bastessin per apagar tota paraula c'espèctiva.

Macià més que home de cor és home que entre de ple en el grup de geni-polític.

Lo que passa és que els homes són cruels, no recorden els fets i per esma som aduldors dels que manen. Avui som de Macià com ahir heram del Dictador i potser el demà seran del Jaume... o del Moro Mussa. Però els que hem sigut del Estat Català contemplem el panorama

dels veritables, dels *curanders polítics*, dels *amargats*, dels *poca soltes*, dels oportunistes i dels etc. etc.

Aleshores de la gesta de Prat de Molló, molts ho varen pendre com una moixiganga. D'aquella revolta heròica per la llibertat, aquí, a la terra del vent i la terra de la llibertat, n'hem sentit a dir que fou una pallassada.

¡Pobres d'esperit, febles d'intel·ligència, corcs de la vida!

Si dissortadament la proclamació de la República Catalana (tal com sona) hagués fracassat, aquesta mateixa gent haurien qualificat aquesta nova com una moixiganga més i les Vanguardies i demès rotatius del *all* i *oli* haurien vomitat impremta de fel i de etc. etc.

Els mateixos inconvenients, els mateixos interrogants existeixen a Prat de Molló que a Barcelona.

Si Macià no hagués tingut el moment d'audàcia i de bona visió política encara tindriem la monarquia. Macià comptà que l'exèrcit i el poble enduts per un moviment sentimental es posarien al seu costat. Es Macià home per aquest fet de visió ràpida i acció segura.

Macià proclamà la República Catalana i amb aquest acte genial, com pólvora s'extengué ràpidament per la resta d'Espanya.

Però Macià, home d'honor, tenia la paraula en un pacte amb la prometença que més tard, si el poble per mitjà de un referèndum popular ho demanava, es donarien les llibertats de Catalunya i va vin-

drer el canvi de República Catalana a Govern de la Generalitat.

Macià defençà dos principis bàsics: la llibertat dels pobles (en particular la llibertat de Catalunya) i la regeneració social de la massa obrera. Aquests dos principis són els seus batecs del seu cor, i els obrers, veient-hi en ell l'apòstol de les llibertats, va abocar-se al seu voltant convençuts que's troban enfront d'un cas d'honradesa.

Macià demana la llibertat de Catalunya i també la llibertat de tots els pobles oprimits. Aixís és, que no és tan sols un valor nacional sinó que internacional.

Macià veu clarament que dos segles

d'abatiment no són res davant nou segles de vida pròpia.

Avui els catalans som de Macià i cal que'ls fets donguin la sensació de que som en un nou estat de coses d'una vida propera i de llibertat.

Els fets d'exitacions, de perturbacions, de barroeria i si voleu de incomprensió, són obra del passat, són les relíquies de l'opressió, són atacs de un malalt que entrant a la salut te recaigudes que'l seny i la comprensió ordena i guia tot seguit a l'ordre i de cara a Catalunya.

Els miserables volen guerra civil entre nosaltres, però tindran que rosegar l'os de la seua descarada hipocresia.

ECONOMIA AGRARIA

III

Entre els efectes de la guerra que més han contribuït a la agudització de la crisi actual, cal comptar amb la no col·laboració de dugues economies tant importants com l'alemanya i la russa. La primera per la seva fallida; la segona, per la seva actitud política que la situa en actitud no de cooperació, sinó d'oposició. La manca d'una capacitat tècnica com l'alemanya que representa en l'intercanvi mundial la riquesa i el treball de les multituds de la Rússia europea i asiàtica, ha d'ésser fonament sentida per la civilització occidental.

Cal, doncs, establir sobre noves bases la convivència internacional, que ha d'ésser entesa, finalment amb tota llealtat i sense reserves per la salvació de tots. Recordem el que ha passat en els tretze anys transcorreguts d'ençà de l'acabament de la guerra, fem examen de consciència. En primer terme cada poble deutor ha procurat pagar el menys possible i en canvi els creditors han pretès cobrar la totalitat dels seus crèdits, una cosa i altre, segons un criteri encara estretament nacionalista i sense pensar que la destrucció fou obra de tots, que les economies són interdependents i mai com ara per la quantitat incalculable de riquesa destruïda.

El perill és comú i l'ajuda ha d'ésser mútua. Hi té que haver generalitat i confiança i no com fins ara per operacions egoïstes que forma una classe limitadíssima, mestressa dels destins dels pobles.

S'ha jugat amb crèdits més o menys ficticis i sovint molt intencionats.

Mai en l'història s'havia arribat com ara a l'extensió del crèdit amb perill de la crisi de finances que s'ha produït en aquest darrer temps i a tot el món.

Es parla d'una nova guerra i de la forma catàstrofica que pendria. El perill serà greu quan més aguda sigui la crisi i menys efectiva la cooperació. El problema de l'atur no és d'Alemanya, es presenta a An-

glaterra i als Estats Units i tothom té d'esmerçar grans quantitats a socórrer els que no poden treballar. L'hivern és perillós perquè senyala misèria. Escletaran arreu disturbis interiors i Rússia pot intentar l'imposició per la força del seu sistema.

Existeix el perill, Rússia reforça els seus exèrcits hi ha el perill que Alemanya exasperada i a la ruina caigui dins la seva òrbita d'acció política.

Hi ha que treballar en un pla comú.

L'actitud de molts dels nostres polítics és suïcida. Si els consulteu us diran que s'ha d'esperar. No tenen idea de la realitat. Jo dic que no podem esperar més; les coses al punt que han arribat, les ha d'arranjar la intel·ligència i la voluntat humana, no el destí.

Hem de treballar per salvar trescents anys d'esforços, mercès als quals s'han fundat institucions polítiques, de llibertat s'ha fet vida i sobretot s'ha format un sistema moral; tot allò que forma i honra la civilització occidental.

Hi ha el perill que sigui destruïda tota una cultura, centúries de treball de vida humana.

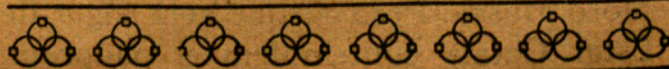
Es tracta només que de trobar el nou equilibri en relació amb les condicions actuals i esdevenidores de la vida. Fant falta homes conductors de la Societat. Homes que tinguin la confiança dels pobles, però mai que imposin la seva voluntat als pobles.

Exemple: Rússia i el d'Itàlia, amb governs personals que no poden ésser l'exemple de solució perquè no respecten la llibertat i són arbitraris.

Tenim que cercar una fórmula de viure senzill i auster, que el ric sigui menys ric i el pobre menys pobre, que han de resignar-se a una nova distribució de la riquesa a canvi de conservar el nostre sistema de llibertat, la dignitat d'homes conscients i de poder sentir plenament el goig de viurer i dels deures acomplerts.

A. T.

(El vinent número acabarà)

DE BARCELONA ESTANZ

Anglaterra, la del «Capital invencible» ha tingut darrerament una cominació greu, una mena de terratremol que s'ha escampat arreu del món. El capital sofreix després de centúries de petrificació. *El poderoso caballero es don Dinero* passa una crisi sèria, un eclipse total o parcial, però fenòmeno que pot portar pertorbacions en la civilització.

Anglaterra que havia estat un dels refugis més invulnerables dels capitalistes del món, també comença a perdre la confiança dels financers eixoplugats en aquella plaça forta. L'indocilitat econòmica simultània d'Europa fa espantar a tothom qui distribuïa les pròpies riqueses en llocs que creia poc assimilables a la malura social i els fenòmens dimanats de la seva crisi. Unes convulsions més o menys justificades provoquen aquestes fugides de capitals que no fan més que agreujar la situació.

Els criminalistes borbònics que en vindre la República van emigrar els capitals i van posar ales al diner s'han trobat amb les fredorades hostils i no saben si faran niu. Aquest vaibé constant ha d'afeixugar per força els crèdits més consistents, les sumes més confortables.

Fins en aquests moments el diner es torna rebel.

La manca de confiança de crèdit significa que la venda, que és el fruit dels capitals passius ja no té cap garantia d'èxit. I no fóra estrany que'n absència de països de seguretat rendística hom emprés la fortuna en elements de treball i que sigui el mateix propietari el que es cultivi la renda.

Car no hem de creure que com els avantpassats s'amaguin pels torrents, les olles plenes de monedes d'or. Es amb el valor del preu del treball que naixerà de nou la confiança financiera i l'únic mitjà d'equilibrar l'economia que regula les divises nacionals.

En realitat o és que el diner fa nosa o que essent inventat per a facilitar l'intercanvi de productes ha creat l'egoisme i ara és l'egoisme el que dicta el seu voluntari exili.

Tenim que donar al diner la força que tenen els regadius que aplaquen la sed de la terra dura i multipliquen la llavorada que dorm entre els tarrossos.

Espanya i Catalunya tenen medis per salvar-se per raó topogràfica i raó del seny i de l'esforç del treball.

Els terratremols i les erupcions volcàniques naturals no hi són, treballem per salvar-nos d'aquest flagell financier en benefici de tots.

IGNORATUR.

La nostra Vila Xauxa

La situació dels elements directius sembla talment que vulguin convertir la nostra vila en un xauxa que va cantar un poeta. No hi ha diners, però mai manca res; potser hi ha sobritut de moltes coses (metges, llevadores...)

L'estrany o paradoxal és que's volen diners i que hi falti tot.

Jo pregunto ¿on descansen els comptes de la So-

cietat del Foment?

I la nostra Xauxa s'engrandeix amb l'afer del Rentador Públic que tothom paga la pesseta mensual com un càstic a una obra no demanada pel poble, sinó imposada pels regidors de la Xauxa Dictadura.

Es hora en l'ambient de la República que tothom passi pel porgador de la llei i que els diners que dormen allà on siguin, es despertin.

¿On dormen els diners de l'Associació Mèdica que va disoldre la Dictadura?

¿Què fa el regidor de la minoria de l'Estat Català?

Es qüestió que els veïns si podem fem d'aquesta Xauxa un Paradís. L'amor a la vila és digne d'un altre sort pel bé de tots.

I prou.

LLUITA.

BOXA POLITICA

L'AIGUAT DE SANT LLUC continua amb èxit. El fet de que no sortí el segon número amb puntualitat va portar desmai i melangia. La Redacció va tindre un esglai, semblava com si estiguéssim abocats a un altre Cop d'Estat del sabre.

El Director va llegir una lletra un xic violenta en termes durs, violats de grolleria, hi han amenaces de que podriem fer cap al paper sellat si continuem ferint l'honra (amb h) de persones dignes, de solvència, de respecte.

Com que el senyor no va signar ni envià la adhesió de lo del Centre de Dependents de Comerç i per lo tant no va tastar les 24 hores de reixes endins i com que «huye de la quema siempre» pot esclamar majestuosament:

Mon Magna relinquant: Magna requir.

Qui vulgui apendre el que això vol dir que vagi a Salamanca (escola Unamuno).

*

El metge, no sabem si és Sant Cosme o Sant Damià, però si que porta capell tou negre, d'ala ample i cabells llargs, si continua en aquesta forma li direm «Miss-Vilavert».

*

La setmana passada a Vilavert es perdé una clau que la trovà l'agutzil, i un altre que va perdre l'oït el trovà el metge senyor Llorenç.

*

Havent refrescat el temps s'ha suprimit la Majestat Mantecado.

Fins l'any que bé.

*

Es poden perdre diners, negocis, collites però l'humor mai.

El dia avants de l'inauguració de l'Ateneu Republicà un *poca materia gris* va dir a un company: ¿Sabs com solucionen les vagues de Barcelona? L'altra es-

ma-perdut va contestar: No... I el *mico-home* va esclamar amb galletes i xampany.

¡Molta gràcia! però millor seria solucionar les vaques amb un àpat de germanor començant amb macarrons carregats de formatge.

*

PLAT DEL DIA

Societats, banderes, ròtuls, i etc... a la milanesa.

*

S'ha començat a bermà, la collita és curta i d'alta graduació.

La pedregada de St. Joan és la causa de la minva.

*

DEMOGRAFIA.—Bona i exelent. Peste de salut.

DE MONTBLANC

L'AIGUAT DE SANT LLUC ha fet el miracle del vent de tramuntana, els aires són més suaus i sembla que tot allò ¡de peu dret! ¡de peu dret! ¡de peu dret!, s'ha fos per obra i gràcia de la desgràcia intel·lectual.

Sembla talment que aquells aires delators s'haigin entollat sota d'un marge.

*

Un moniblanquí que no diem el nom, amb aquestes disbauxes de suspensió de pagaments i crisi de la lliura esterlina, ha dit que ell que's catòlic sempre ha tingut veneració per Sant Feliu que l'ha tret de tots els compromisos.

*

L'amo de la Fonda de l'Àngel ha trencat la contracta amb l'empresa italiana.

Vol que tot sigui casolà.

*

Un de Passanant diu que'ls Bancs són establiments que obren crèdit en aquelles persones que no'ls necessiten.

Conformes.

*

Dintre de pocs dies s'establirà un metge nou amb contracte d'una Societat i potser li donaran la Titolar.

Per molts anys. Com sigui que són quatre i fant tuti, convé un as.

*

Les festes transcorregueren normalment. La processó fou molt llúda i no cal dir que s'hi veien moltes cares de les que fa tres o quatre anys van anar a la tan cèlebre i que la història moniblanquina anomena la processó de *Don Casús*. Es veu que a molts (és qüestió de carnadures) això del catolicisme els hi va a rampellades com a les criatures.

Entre els qui feien més cofoi i goig eran el republicà de «El Diluvió» el diari menja capellans de Barcelona i l'ex candidat... avui catòlic a la *dorniere* que avants de vindre a Montblanc era un dels anti-clericals més roents d'aquelles confrades.

Ja diu l'adagi que el canviar és de sabis i dels tintorers pels colors que despatxen; negre, groc, morat, blau del cel i arc de Sant Martí.

*

La Lliga Regionalista presentarà la candidatura del Sr. Pere Rahola Molinas en les vinentes eleccions parcials per Barcelona.

Es diu que s'han realitzat les gestions necessàries prop d'elements significats de la Lliga de Montblanc per la presentació del candidat, donada la bona relació i harmonia existent entre homes d'un mateix ofici, i de pas el farà quedar més bé que retratat a la «Veü de Catalunya».

Sembla que la cosa marxa bé sinó s'hi entrebanca pel mig la negró riçada.

*

En el Molí de Poca ja no s'hi instala la fàbrica de lleixiu. Serà adquirit per un periòdic de la localitat i s'hi instal·larà una fàbrica de sabó desde on podran ensabonar, ben ensabonats, a la dotzena escassa d'amics polítics i de la santa conveniència que encara queeijen.

*

Estem vermant, la collita és de graduació a pesar dels decrets del ministeri de la Guerra, Sr. Azafia.

*

La temperatura a refrescat en benefici o perjudici dels molts frescales de Montblanc, començant per mi i acabant en un altre. *La solució mañana*.

Darrera hora.

Aquests, dies entre la molta correspondència rebuda, ens crida la atenció:

Que un capellà catalanista radical i *otras hierbas*, per a lograr el seu benifet no va tindre escrúpuls en que patrocinés la seva candidatura l'exdiputat albi monàrquic per aquest districte i que ha cercat a elements del Pup quan s'ha vist atropellat.

Si tots els escrits portessin proves d'aquelles de sense volta de full, cert subjecte no podria predicar més sobre moral perquè els feligresos en fugirien com de la pesta.

Sentim no publicar els articles que per cert van signats, però la Redacció votà 4 contra 1 que no hi ha lloc.

*

El vinent número donarem lloc a les noves d'Espluga i de Sarral.

*

¡Fins el número 4 que molts es creien que no hi arribariem. I els nostres capitals no s'han mogut i per lo tant no hem sofert la crisi de la lliura. Tot el nostre és amb unces.